

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою професійного спрямування

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

на тему: «Розрахунки з бюджетом за податками та зборами: нормативне
забезпечення та діюча практика обліку та контролю (на прикладі ТОВ «Каса-

Бланка»»

(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ 6 курсу 1 групи

Скалозуб Надія Олександрівна _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

(підпис)

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Сиротенко Наталія Анатоліївна _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Одним із основних завдань підприємств є забезпечення прозорості та достовірної інформації щодо нарахування та сплати податкових зобов'язань до бюджету. Постійні зміни у податковому законодавстві України зумовлюють виникнення складних питань, які потребують від суб'єктів господарювання прийняття оперативних управлінських рішень. Тому система обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами посідає важливе місце в інформаційній системі підприємства та вимагає ефективної та раціональної організації обліку та контролю податкових розрахунків згідно з бухгалтерським та податковим законодавством.

Мета дослідження кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методичних положень обліку та контролю, а також розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення системи обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами.

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність податків та зборів, їх класифікацію;
- визначити нормативно-правове забезпечення, теоретичні основи та проблемні питання обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами;
- розглянути методику проведення контролю та аналізу податкових розрахунків;
- вивчити діючу практику обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами у ТОВ «Каса-Бланка» та розробити рекомендації, спрямовані на вдосконалення системи їх обліку;
- дослідити систему контролю податкових розрахунків у ТОВ «Каса-Бланка» та запропонувати шляхи її поліпшення;
- провести аналіз розрахунків з бюджетом за податками та зборами у ТОВ «Каса-Бланка» та надати рекомендації щодо покращення управління ними;
- дослідити існуюче податкове навантаження та оптимізувати податковий вплив на основі використання економіко-математичного інструментарію.

Об'єкт дослідження – процес забезпечення інформацією про господарські операції із розрахунків з бюджетом за податками та зборами.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних положень обліку, контролю та аналізу розрахунків з бюджетом за податками та зборами у ТОВ «Каса-Бланка».

Методи дослідження. Для досягнення мети та вирішення завдань, що поставлені у кваліфікаційній роботі були використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Так, для визначення сутності податків та зборів – історичний та діалектичний метод; спостереження – при вивченні методики та організації обліку на досліджуваному підприємстві, системний підхід – для визначення місця розрахунків із бюджетом за податками та зборами у системі обліку та контролю підприємства; порівняння – для зіставлення даних фінансової звітності підприємства у динаміці років, аналізу та синтезу – для вивчення змін показників у динаміці, узагальнення та графічного зображення даних – для візуалізації інформації.

Інформаційна база дослідження. Джерелами для написання кваліфікаційної роботи є: Податковий кодекс України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності, праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, періодичних видань, електронні ресурси мережі Інтернет, реєстри синтетичного та аналітичного обліку, фінансова, податкова та статистична звітність ТОВ «Каса-Бланка».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота студента складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (78 найменувань) та 28-и додатків. Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 10 рисунків.

Публікації.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами»* розглянуто сутність та визначення податків, їх класифікацію, охарактеризовано нормативно-правову базу регулювання розрахунків з бюджетом за податками та зборами, систему їх обліку відповідно до національних стандартів, сформульовано сучасні проблеми, які виникають в процесі визначення та обліку податкових зобов'язань та їх звітності, визначено методику контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами та особливості проведення аналізу податкових розрахунків.

У другому розділі *«Облік розрахунків з бюджетом за податками та зборами у ТОВ «Каса-Бланка»* надано загальну економічну характеристику базового підприємства, охарактеризовано його модель обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами із вказанням існуючих недоліків, на підставі яких сформульовано напрями вдосконалення системи обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами.

У третьому розділі *«Система контролю та аналізу розрахунків з бюджетом за податками та зборами у ТОВ «Каса-Бланка»* розглянуто систему контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами, яка діє на базовому підприємстві та запропоновано шляхи її покращення, проведено аналіз показників діяльності підприємства, зокрема показників податкової ефективності, із наданням рекомендацій для усунення виявлених негативних тенденцій, визначено напрями управління податковим навантаженням підприємства.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було досліджено теоретичні основи обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами, а також проведено їх співставлення із практичним втіленням на базі ТОВ «Каса-Бланка».

Підсумовуючи результати дослідження, можна зробити наступні висновки:

1. Вивчення сутності категорії «податок» дозволяє дати наступне визначення: податок – це платіж, який характеризується наступними ознаками – обов'язковість сплати, законність індивідуальна безоплатність безповоротність, регулярність, примусовість, при цьому за своєю сутністю він є частиною ВВП, що вилучається державою з метою забезпечення виконання нею своїх функцій. В Україні

нормативне визначення податків, платежів, баз, ставок, платників міститься у ПКУ. Існує багато класифікацій податків, які дозволяють охарактеризувати їх з певного боку, проте в чинному ПКУ використано класифікацію за правовою ознакою.

2. Порядок та особливості оподаткування податками та зборами на території України регламентуються ПКУ, а також іншими законодавчими актами, податковими роз'ясненнями, методичними рекомендаціями тощо. При цьому на рівні підприємства основним документом, у якому зазначені особливості обліку податкових розрахунків є наказ про облікову політику підприємства. Згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків облік розрахунків за податками та зборами ведеться на рахунку 64 «Розрахунки за податками та платежами» із відповідними субрахунками, а облік відрахувань за Єдиним внеском на соціальне страхування на субрахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування». Нарахування податків переважно здійснюється з використанням рахунку 92 «Адміністративні витрати», окрім податку на прибуток, для якого призначено однойменний рахунок витрат. Щодо відрахувань на соціальне страхування, то слід зазначити, що вони відносяться до різних видів витрат в залежності від проведених нарахувань заробітної плати працівникам, в той самий час утримання податків та зборів, відносно яких підприємство виступає податковим агентом, відбувається з використанням рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

При побудові системи обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами серед проблемних питань вченими виділяється необхідність враховувати можливі варіанти оптимізації податкового навантаження, зокрема, податком на прибуток шляхом застосування норм національних стандартів. Також важливим моментом є своєчасне та достовірне подання звітності з податків та зборів. Хоча облік податкових розрахунків законодавчо врегульовано, проте дискусії вчених досі виникають, зокрема, в частині гармонізації бухгалтерського обліку та обліку для цілей оподаткування, національних та міжнародних стандартів з обліку податку на прибуток, віднесення податкових витрат відповідно до їх функціонального призначення, реформування податкової звітності з метою економії часу підприємств тощо.

3. Контроль розрахунків з бюджетом за податками та зборами необхідний для забезпечення достовірною інформацією щодо податкових розрахунків управлінського персоналу підприємства з метою прийняття ефективних оперативних рішень, а також виконання вимог ПКУ та інших нормативних актів при нарахуванні та сплаті податків для уникнення штрафних санкцій. При цьому організація та складність структури внутрішнього контролю податкових розрахунків має відповідати розміру та специфіці діяльності підприємства.

Важливим аспектом також є аналіз податкової ефективності суб'єкта господарювання, який залежить від вимог підприємства, проте в загальному вигляді, полягає в оцінці динаміки податкових показників, структури податків та зборів, визначенні та співставленні показників податкової ефективності тощо.

4. Ознайомлення з ТОВ «Каса-Бланка» показало, що основною діяльністю підприємства є надання послуг з розміщення клієнтів на період відпустки та іншого тимчасового проживання. Підприємство є платником податку на прибуток, екологічного податку, податку на нерухоме майно, земельного податку, рентної плати

(за спеціальне використання води та за користування надрами), туристичного збору, податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного соціального внеску.

Особливістю організаційної структури Товариства є відсутність відділу бухгалтерії та забезпечення відповідних функцій директором. Бухгалтерський облік є автоматизованим та ведеться у програмі «1С: Бухгалтерія 7.7». Також підприємство використовує сервіс Planet of Hotels (для бронювання клієнтами номерів) та програмні продукти «Соната» (для подання звітності) та «Клієнт Банк» (для проведення розрахунків).

Обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами ТОВ «Каса-Бланка» ведеться на рахунку 64 «Розрахунки за податками та платежами», а з органами соціального страхування та Пенсійним фондом – на рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням». Розрахунки податкових зобов'язань з податків та зборів ґрунтуються на відповідних первинних документах та здійснюються у таблицях, розроблених директором.

При цьому можна виокремити наступні недоліки системи обліку податкових розрахунків:

- наявний аналітичний облік за видами податків та платежів дозволяє виокремити лише два види податків, що ускладнює процес узагальнення інформації за окремими податками та зборами;

- використання програми «1С: Бухгалтерія 7.7» не дозволяє отримати максимальні переваги від застосування програмного забезпечення, так як є застарілою, тому її можливості обмежені, зокрема в частині отримання оперативної інформації за запитами користувачів;

- віднесення нарахувань з податків до адміністративних витрат не дозволяє достовірно провести розподіл між собівартістю послуг та витратами звітного періоду;

- неналагоджена комунікація між підрозділами підприємства є причиною недостовірного нарахування податкових зобов'язань, зокрема, з податку на нерухоме майно.

Для усунення виявлених недоліків системи обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами ТОВ «Каса-Бланка» було запропоновано наступні напрями її удосконалення:

- введення до штатного розпису посади бухгалтера з обов'язками збору, обробки та оперативної передачі первинних документів директору;

- виокремлення у наказі про облікову політику пункту щодо обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами з метою його регламентованої організації;

- затвердження графіку документообігу з метою своєчасної та повної передачі даних між підрозділами підприємства;

- підвищення кваліфікації директора та використання автоматизованої програми «BAS Бухгалтерія 2.0»;

- поглиблення аналітичного обліку та створення субрахунків за видами податків та платежів з метою отримання оперативної інформації щодо їх стану;

- ведення обліку податкових витрат відповідно до функціонального призначення об'єктів їх нарахування;

- оптимізацію податку на прибуток шляхом застосування прискореного методу амортизації для необоротних активів, що використовуються в котеджах, та нарахування резерву на виплату відпусток;

- впровадження системи щомісячних та щорічних звітів щодо стану податкових розрахунків з метою їх аналізу та контролю.

5. Дослідження системи контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами у ТОВ «Каса-Бланка» дозволяє зробити висновок, що внутрішній контроль товариства є децентралізованим, при цьому функції відповідальної та контролюючої особи за певний етап діяльності підприємства контролюються одним і тим самим працівником. Така організація внутрішнього контролю негативно впливає на повноту, достовірність та своєчасність даних, що необхідні для нарахування податкових зобов'язань, тому підприємству рекомендується:

- провести розподіл обов'язків щодо виконання контрольних функцій та безпосередньо операцій між різними працівниками шляхом делегування частини обов'язків новому працівнику – бухгалтеру;

- розробити Положення про систему внутрішнього контролю, в якому буде врегульовано його основні засади;

- дотримуватися затвердженого графіку документообігу та впровадити системи передачі документів через реєстри приймання-передачі;

- затвердити податковий календар з метою своєчасної сплати податкових зобов'язань та подання звітності;

- впровадити систему косорсингу внутрішнього контролю (залучення зовнішнього контролера один-два рази на рік).

6. Аналіз діяльності основних показників ТОВ «Каса-Бланка» та його податкових платежів показав, що у 2020 році порівняно із 2019 роком підприємство знизило обсяги своєї діяльності, що було зумовлено пандемією COVID-19. Це у свою чергу призвело до зниження податкових зобов'язань за 2020 рік майже з усіх податкових показників. При цьому спостерігається податкова неефективність підприємства, тому ТОВ «Каса-Бланка» рекомендовано відновлювати свою діяльність шляхом пристосування до сучасних умов та забезпечення репутації безпечного місця для відпочинку. Також підприємству необхідно в подальшому здійснювати регулярний аналіз своєї діяльності з метою швидкого реагування на будь-які зовнішні зміни та забезпечення ефективності податкових витрат.

7. Аналіз податкового навантаження із використанням економіко-математичних методів дозволив виявити фактори впливу на нього, а саме трудомісткість послуг та місткість основних засобів. Так, збільшення місткості основних засобів та зниження трудомісткості послуг призводить до зниження податкового навантаження, тому необхідним є визначення їх оптимальних показників. При цьому слід пам'ятати, що темпи зростання доходів повинні перевищувати темпи зростання місткості основних засобів, а для зниження трудомісткості послуг можуть бути вжиті такі заходи як ефективне використання робочого часу, недопущення перевищення темпів зростання витрат на оплату праці над темпами зростання доходів від реалізації послуг, контроль за трудовою дисципліною працівників та ступенем задоволення клієнтів, підтримка високого рівня професіоналізму кадрів тощо.

АНОТАЦІЯ

Скалозуб Н. О. «Розрахунки з бюджетом за податками та зборами: нормативне забезпечення та діюча практика обліку та контролю (на прикладі ТОВ «Каса-Бланка»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2021 р.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес забезпечення інформацією про господарські операції із розрахунків з бюджетом за податками та зборами.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами.

Проаналізовано нормативну базу щодо питань обліку та контролю розрахунків з бюджетом за податками та зборами, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами та особливості їх контролю, аналізу та управління, а також практичний досвід ТОВ «Каса-Бланка» щодо цього питання.

Запропоновано затвердження графіку документообігу, поглиблення аналітичного обліку розрахунків з бюджетом за податками та зборами, введення штатної посади бухгалтера, організаційні заходи щодо посилення системи внутрішнього контролю та управління податковим навантаженням.

Ключові слова: податки, збори, розрахунки з бюджетом, облік, контроль, аналіз.

ANNOTATION

Skalozub N. «Settlements with the budget for taxes and fees: regulatory support and current practice of accounting and control (based on Casa-Blanka LLC)».

Qualifying work for Master's degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» in the professional educational program «Accounting, Audit and Taxation of business activities». – Odessa National Economics University. Odessa, 2021.

Qualifying work consists of three chapters. Object of study is the process of providing information on business transactions from settlements with the budget for taxes and fees.

The work deals with the theoretical aspects of accounting and control of settlements with the budget for taxes and fees.

Author analysis the normative legal base on accounting and control of settlements with the budget for taxes and fees, scientific works of domestic and foreign scientists connected with accounting of settlements with the budget for taxes and fees and features of their control, analysis and management, also the practical experience of Casa-Blanka LLC in this field.

Author offers approving the document flow schedule, deepen the analytical accounting of settlements with the budget for taxes and fees, the introduction of a full-time position of accountant, organizational measures to strengthen the system of internal control of settlements with the budget for taxes and fees and management of tax burden.

Keywords: taxes, fees, settlements with the budget, accounting, control, analysis.